

Tijding

Editie 1 - 2026

DE MISSIE VAN GERT KARDOL:

'God heeft ons een hart voor jongeren
gegeven'

SCHRIJFSTER JOKE VERWEERD:

'Vuilnis opruimen is ook een vorm van
licht verspreiden'

HENK BOERMAN OVER PIONIEREN OP HET PLATTELAND:

'Het kan moeizaam gaan, maar God is
niet weg'

Beslissende momenten

izb

Genoten van
deze Tijding?
Geef hem door!

Beslissende momenten

Het is 1939. Dietrich Bonhoeffer doolt door de straten van New York. Hij is succesvol theoloog en heeft een aantrekkelijk aanbod op zak om een leerstoel aan de universiteit te gaan bekleden. Het leven lijkt hem toe te lachen. Maar intussen woedt in Duitsland de oorlog. Bonhoeffer worstelt: wat moet ik doen? Een wereldoorlog staat op het punt van uitbreken. Moet hij terug naar zijn land, naar het gevaar, misschien de dood? Terug naar zijn familie, naar de kerk? Of is het goed om in Amerika te blijven en daar te dienen in het Koninkrijk? Het is een korte, heftige ervaring van crisis. Al na 24 uur in New York beseft hij: dit is niet de goede keuze. Hier kan ik niet blijven – ik moet terug.

Een beslissend moment.

In ieders leven doen zich zulke momenten voor. Een telefoontje dat alles op zijn kop zet. Een gesprek waardoor ineens een nieuwe richting zichtbaar wordt. Een ontmoeting die je leven verandert. Soms is de impact direct duidelijk, soms zie je pas achteraf de gevolgen.

In het werk van de IZB worden we met regelmaat ook verrast door zulke beslissende momenten. We zien hoe in gemeenten, soms dwars door een crisis heen, visie rijpt om te gaan pionieren. In een kerkenraadsvergadering zijn we getuige van een geestelijke doorbraak. We horen verhalen van jonge mensen die zich willen laten dopen omdat zij ervaren dat Jezus naar hen heeft omgezien. Het zijn momenten die ons telkens weer heel dankbaar maken: Gods werk gaat door.

Zulke gebeurtenissen in Gods Koninkrijk vinden hun oorsprong in hét beslissende moment in de geschiedenis van deze wereld: de verschijning van Jezus Christus. Marcus schrijft in zijn Evangelie: 'En Hij zei: de tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het evangelie.' (Marcus 1:15). God zelf is afgedaald in deze wereld om ons leven op een ander spoor te zetten. En Hij werkt tot op vandaag door zijn Geest in ons leven, de kerk en de wereld.

Laat je verrassen en inspireren door de verhalen die daarover in dit nummer van Tijding worden verteld. Veel leesplezier!

Marco Batenburg, directeur-bestuurder IZB

'Iets alledaags kan veel groter zijn dan we denken'

In een paar kleine dorpen in Drenthe ontstond nieuw elan, nadat dominee Mark de Jager er samen met de IZB het project Missie Westerveld startte. Acht betrokkenen komen aan het woord in een boek dat verschijnt onder eindredactie van Henk Boerman. 'Als mensen zich geroepen weten, gebeuren er altijd mooie, onverwachte dingen.'

Op de zolder van het Pakhuis in Amersfoort kijk je uit over rode daken, kerktorens en een moestuintje aan een plein. Hier spreek ik Henk Boerman, hoofd van de afdeling Impact, over pionieren op het platteland.

Drie jaar geleden begon dominee Mark de Jager in Drenthe een opmerkelijk missionair project. De gemeente Westerveld, waar zijn toenmalige woonplaats Dwingeloo onder valt, stelde in een rapport dat als er niets veranderde, 10 van de 14 kerken in de regio zouden sluiten. Mark schrok daarvan en ook van de lauwe reacties van collega's. 'Dat schuurde enorm, dat bracht iets in beweging bij mij', zo vertelde hij in een interview. Hij nodigde alle kerken in de regio uit voor een missionair project. Uiteindelijk deed bijna iedereen mee en ontstond er iets als nieuw elan. Er groeide een gemeenschap van jongeren rond het initiatief 'Een biertje met de dominee', er worden maaltijden voor ouderen georganiseerd en het initiatief 'Grond' over natuur en zingeving werd opgestart.

Voor Henk Boerman is Missie Westerveld een goed voorbeeld van wat hij op veel plekken in het land ziet gebeuren. 'Je zou dat wat Mark overkwam een heilige ontevredenheid kunnen noemen. Hoe kan het dat er in mijn kerk niet meer mensen bij komen, vragen sommige mensen zich af. Het kan ook gaan kriebelen als je onrecht in je omgeving ziet. Waarom doen we in onze kerk niet iets tegen eenzaamheid? Er zijn in onze

samenleving veel mensen ontevreden, maar bij heilige ontevredenheid komt daar iets bij: het gaat je om de ander. Je onrust wordt gevormd door het evangelie.'

Daaruit ontstaat het besef: hier kunnen we het niet bij laten. 'En ergens beweegt God daarin mee. Mijn advies zou zijn: Als je zo'n onrust ervaart, praat er dan over met anderen. Zo ontstaat een gezamenlijke roeping. Iets alledaags kan veel groter zijn dan we denken.'

Wortels

Waarom publiceert de IZB hierover? 'Vanuit onze landelijke rol ervaren wij ook een heilige onrust over het feit dat het zo moeilijk is om kerk te zijn op het platteland. Ik geloof niet dat pionieren beperkt moet blijven tot een stedelijke omgeving met veel mensen.'

Typerend voor het platteland is dat ogenschijnlijk kleine veranderingen grote invloed kunnen hebben. 'In Sebaldeburen, een andere plek waar de IZB bij betrokken is, hebben we gezien wat een invloed een verhuizing heeft. Als er een gezin bij komt, kan dat een grote impuls zijn voor een kerk. In Sebaldeburen, Siddeburen en bij Missie Westerveld zien we dat er verandering mogelijk is. Het kan moeizaam gaan, maar God is niet weg.'

Hij beseft dat de positie van dorpskerken moeilijk is, met vaak dure en monumentale gebouwen. 'Ook op het platteland zal er een omslag moeten komen in het denken over wat kerk-zijn betekent. De verbinding met mensen is er al, in kleine dorpen. Dat is anders dan in de stad, waar je die verbinding eerst moet zoeken. Maar je moet op een andere manier met de mensen in verbinding zien te komen.'

Wat valt op als je pionieren in de stad met het dorp vergelijkt? 'Mensen hebben diepe wortels. Ze kennen elkaar al. Ook hun geschiedenis met de kerk is bekend. Dat is in een stedelijke omgeving anders. En alles is dichtbij. Dat is ook wel spannend. Je kunt niet ongezien een keer naar de kerk. Het kost ook meer tijd om het vertrouwen te winnen van mensen die teleurgesteld zijn in de kerk. Maar aan de andere kant kunnen kleine veranderingen, bij elkaar opgeteld, wel degelijk een grote verandering zijn.'

Voorhof

Het boek bevat acht portretten van mensen die betrokken zijn bij Missie Westerveld. Wat viel hem op aan die verhalen? 'Er zit een portret bij

van Alexander, een Colombiaanse theoloog die getrouwd is met de nieuwe dominee van Havelte. Hij vertelt dat hij werkt als postbode in het dorp. Hij komt uit een andere cultuur, zoekt naar zijn plek en ervaart een omslag bij zijn baan als postbode: hij wordt een vertrouwd gezicht. In de missionaire activiteiten in Havelte proberen ze de natuur te verbinden met God, bijvoorbeeld door fietstochten te ontwikkelen. Ze zijn een beginnende plek, ze zijn aan het luisteren naar de omgeving. Ik denk dat dit veel potentie heeft.'

In Dwingeloo initieerde Mark de Jager het initiatief 'Een biertje met de dominee'. Een lokaal team van twintigers nodigt nu telkens een

dominee uit de regio uit om in een café in gesprek te gaan over geloof. Een van de teamleden, Maartje, komt in het boek aan het woord. 'Zij vertelt dat het haar opviel hoe benaderbaar de dominee is. Dat is ook een belangrijke vraag voor andere contexten: is de kerk zo benaderbaar dat je iemand zou meenemen? Je kunt op allerlei manieren een 'voorhof' inrichten, zoals het 'Biertje met de dominee' dat is. Dat zorgt ervoor dat iemand die geïnteresseerd is, ook een Alpha-cursus kan doen, zoals in het boek beschreven wordt.'

Onverwacht

Missie Westerveld bestaat uit drie proefplekken en is ook een regionaal netwerk dat een jaarlijkse kerkenradendag organiseert, waarbij ook de burgerlijke gemeente wordt betrokken. 'Ik denk dat een dergelijke werkwijze heel goed

mogelijk is op andere plekken. Het is relatief betaalbaar om ook elders iemand voor één of twee dagen als coördinator aan te stellen die het vermogen heeft om mensen uit twee of drie wijkgemeenten missionair toe te rusten en te verbinden met de context.'

En toen kwam er van alles in beweging - zo heet het afsluitende hoofdstuk. Dat is wat Boerman eigenlijk altijd ziet gebeuren als mensen gaan pionieren. 'Als mensen zich geroepen weten en hun oor te luisteren leggen in de omgeving, gebeuren er altijd mooie, onverwachte dingen. Het is niet maakbaar, maar het is bijna een wetmatigheid dat God daarin meebeweegt. Dit ligt ook heel erg in het verlengde van de manier waarop Jezus zelf afdaalde. Dat draagt vrucht. Daarom heb ik ook zo veel respect voor pioniers. Zij willen bij mensen zijn en dan is God daar ook. Die ervaring van incarnatie, van menswording, is in heel de kerkgeschiedenis terug te zien.'

Wat hoopt hij dat er met het boekje gebeurt? 'Dat mensen zich herkennen in de gewone verhalen in het boek en dat ze zich ertoe kunnen verhouden. Dat ze zullen ervaren dat God in heel kleine dingen te vinden is. En dat ze zich kunnen verbeelden dat dit op hun eigen plek ook kan.'

Het boek 'Een biertje met de dominee. Missionair kerk-zijn op het platteland' is te bestellen bij uitgeverij Vuurbaak, www.vuurbaak.nl

“
Is de kerk zo benaderbaar
dat je iemand zou meenemen?”

BESLISSENDE MOMENTEN

‘Preken is het
verjagen van de
doodse geesten
over mensen’

Het luisteren naar een preek kan een beslissend moment in het leven zijn. IZB-Areopagus traint voorgangers daarom in preken voor tijdgenoten. ‘De taal moet ververst worden, elke keer.’

Deze ochtend hebben zeven gemeentepredikanten uit verschillende kerkelijke denominaties zich verzameld in een kerkgebouw in Nijkerk. Ze hebben in de achterliggende maanden het boek ‘De magie van het geloof’ gelezen. Daarin beschrijft Kees van Ekris ontmoetingen die hij had, met een voetbalsupporter, een bankier, muzikant Stef Bos, rabbijn Tsvi Marx en anderen. Van Ekris deed dat als oud-studieleider van Areopagus, centrum voor contextuele en missionaire prediking, onderdeel van de IZB. Telkens stelde hij zichzelf de vraag: met welke machten hebben deze mensen te maken in hun werk en leven, en hoe kan ik het evangelie van Jezus daarmee in gesprek brengen?

Bij de leerkring over het boek wordt aan de deelnemers gevraagd om zelf als het ware een hoofdstuk aan het boek toe te voegen, door

iemand te ontmoeten naar wie ze nieuwsgierig zijn, en van wie het werk te maken heeft met de mythes en machten van deze tijd. En er vervolgens een preek over te schrijven. ‘De Bijbel is het boek van ontmoetingen’, zegt Kees van Ekris deze ochtend, met een verwijzing naar de missioloog J.H. Bavinck. ‘In het missionaire gesprek is er dus een ontvankelijkheid nodig voor datgene waar God op dat moment een spoor trekt in iemands leven. Daarom is het goed om als predikant ontmoetingen te hebben buiten de kring van je eigen kerkleden. Daar doe je taal op voor de prediking. Die taal moet ververst worden, elke keer.’

Vakmanschap

De zeven predikanten hebben heel verschillende gespreksgenoten gekozen. Telkens hebben ze een portret geschreven van die ontmoeting en daarna een preek waarin zij hierop reflecteren. Alexander Bosma, predikant in de NGK Oegstgeest, maakte een afspraak met een docent-meubelmaker op het MBO, als inspiratiebron voor een preek over een tekst uit het Bijbelboek Exodus. Daarin wordt gesproken over de vaklieden die

de tempel bouwden. Van een van hen wordt gezegd dat hij was gevuld met de goddelijke geest. 'In mijn gemeente struikel je over de proefschriften, veel volwassenen zijn hoogopgeleid. Ik ben aangesteld voor de jongeren. Sommigen zitten op een vmbo-school en vinden moeilijk aansluiting. Ik wilde in mijn preek waardering voor vakmanschap uitspreken. Dat vakmanschap een plek is waar je de Geest op het spoor kunt komen.'

Van Ekris geeft feedback op de preek van Bosma. Hij zegt dat hij daar al lezend veel terugvindt van de vreugde die de ontmoeting heeft gegeven. 'Dat doortrekt de taal van je preek. Je benoemt de wijsheid en de precisie in het werk van een vakman. Ik denk dat jouw kerkgangers hebben gevoeld dat je op dezelfde golflengte zit.' Bosma vertelt na de training in de wandelgangen dat hij inderdaad veel positieve reacties van ouders op deze preek heeft gekregen.

Visser

Een gesprek kan soms niet brengen wat je ervan verwacht, maar ook dat kan voeding zijn voor de preek. Dominee Brand Jan van de Kamp zocht een voormalige topbestuurder van een luchtvaartmaatschappij op, die met hem op

een vereniging zit. 'We hebben beiden het gesprek gewaardeerd, maar er ontstond geen gesprek over geloof. Waar het mij om gaat, heb ik niet kunnen overbrengen.' De man vertelde wel een anekdote die bij hem was blijven hangen. Zijn opa was visser, en vanaf het moment dat hij minder trouw naar de kerk ging, kreeg hij minder geld voor zijn vis. Dat werd een definitieve breuk met 'die rotkerk'.

'Het verhaal van zijn opa zou ik zeker opnemen in een preek', zegt Van Ekris. 'Dat zet zijn reserve in een ander daglicht. Sommige mensen willen niets meer van de kerk weten, niet omdat ze niet geloven, maar omdat ze beschadigd zijn. En ik zou ook meteen de vraag stellen: Wie beschadigen wij als kerkmensen, op dit moment?'

Mythe

In het groepsgesprek wordt telkens gepeild welke theologische vragen je bij een ontmoeting kunt stellen. Soms wordt de macht van het geld tastbaar. Zo raakte Jan Willem van Bart, predikant in Krimpen aan den IJssel, in gesprek met een echtpaar uit zijn gemeente dat een binnen-vaartschip heeft. 'Dit was voor mij een nieuwe wereld. Ik trof hen op een dag dat er geen vracht was geweest. Dat zorgde voor een gevoel van

crisis. Meteen gingen alle alarmbellen af bij de schipper. Als dit weer gebeurt, moet ik dan mijn schip verkopen?'

De stress die hij zag bij het gezin had indruk op hem gemaakt. 'Ik heb het vervolgens in mijn preek gehad over onze mythe van veiligheid. Ons leven lijkt te bestaan uit het inbouwen van zekerheden. Jezus laat een tegenstem horen: maak je niet druk om je dagelijkse behoeften, maar zoek het Koninkrijk van God. Durven we het aan met die woorden van Jezus, is dan een vraag die ik gesteld heb.'

Weldadig

'Wat mij in jouw preek raakt, is de aandacht voor de hardheid van het leven', reageert Van Ekris. 'Wat is het een verademing als dit in een preek wordt uitgetekend. De erkenning daarvan is zo belangrijk. Een preek is niet alleen verkondiging, het is ook Lebenshilfe, troost in het leven.'

Van Ekris probeert de predikanten aan te sporen om ontmoetingen met niet-kerkelijke

tijdgenoten aan te gaan en erachter te komen welke machten druk uitoefenen op hun leven. 'Preken is het verjagen van de doodse geesten over mensen. In deze tijd zijn er veel mensen die geen verbondenheid meer ervaren met hun eigen ziel en met God. Het is weldadig dat er dan een predikant op je weg komt: iemand die is vrijgesteld om te helpen die verbinding weer te leggen.'

De leerkring 'De magie van het geloof' wordt in het najaar herhaald. Meer info: izb.nl/areopagus

SPELEND DICHTERBIJ

‘Pap, onze kerk is echt een club hè?’

Elke kerk heeft wel een crèche ruimte en een kast met knutselpulletjes voor kinderen. Waarom zou je die alleen op zondagochtend gebruiken? Misschien is er doordeweeks een moment waarop ook moeders en peuters uit de buurt er gebruik van kunnen maken. Dat is het idee achter het speelcafé, een missionair concept dat in Engeland zijn duizenden verslaat.

In Engeland openen veel kerken regelmatig hun deuren voor ‘moms and toddler groups’ – ouders en peuters uit de buurt. Collega Nelleke Rebel schreef er een inspirerende brochure over, ‘Speelcafé – spelend dichterbij’, die onlangs verscheen bij de IZB. Daarvoor ging ze ook op bezoek bij verschillende speelcafés in Nederland, bij pioniersplekken Rotterdam-Overschie en Brakel en ook in onze kerk in Warmond, waar we nu drie keer een speelcafé hebben gehouden.

Mijn vrouw en ik zijn lid van een kleine protestantse gemeente, met weinig gezinnen, maar wel veel liefdevolle oudere kerkleden. Elke zondagochtend zijn er zo’n 40 kerkgangers. Het woord ‘krimp’

hangt zoals op veel plaatsen als een zwaard van Damocles boven ons hoofd, maar daar proberen we ons zo min mogelijk van aan te trekken. Een geluk van onze kerk is het creatieve kinderwerk, waar elke week heel veel liefde in wordt gestopt door een groep betrokken volwassenen. In de crèche is onze jongste dochter meestal de enige bezoeker.

Het idee om een speelcafé te organiseren kwam op een zondagochtend ter sprake toen er geen kerkdienst was in ons dorp, vanwege een samenwerking met kerken uit de regio, en we met twee gezinnen thuis iets organiseerden. We wilden graag iets doen voor ouders en kinderen die we af en toe zagen in de kerk maar voor wie er eigenlijk geen mogelijkheid was om meer betrokken te raken. De verdiepingskring waar we zelf deel van uitmaakten, leek een stap te ver voor de meesten van hen.

Papieren slinger

Hoe zouden we ouders en kinderen uit het dorp, al dan niet met een lijntje naar de kerk, meer met elkaar in contact kunnen brengen?

Misschien was het meest beslissende moment wel om het gewoon te gaan doen: een keer een speelcafé houden. Niet prakkizeren, maar gewoon proberen. We besloten een lunch te organiseren voor iedereen in de kerk die wilde meedenken over het speelcafé.

Een beslissend moment was dat we op het idee kwamen om in de aanloop daarnaartoe alvast iets zichtbaar te maken van wat ons voor ogen stond. We kochten een tweedehands bank om op te kunnen voorlezen, voerden kapotte meubeltjes af, schroefden een dartbord aan de muur en schaften een voetbaltafel aan. Er werden netjes geregeld, zodat er kon worden getafeltenist. En een van de kinderen maakte een papieren slinger met ‘speelcafé – open’ erop.

We hadden dus al een heleboel voorpret toen er eigenlijk nog niets was gebeurd. Alleen al het samen herinrichten van de ruimte – met gebedskaarten aan de wand en een afbeelding van de Goede Herder – bond ons samen en gaf zelfs een ervaring van geloofsgroei. We besloten dat een lunch erbij paste als we dit na de kerkdienst wilden doen – geïnspireerd door een meditatie waarin werd benadrukt dat de gezamenlijke maaltijd vanouds een belangrijk onderdeel is van kerk-zijn. De steun van de kerkenraad betekende ook veel: de dominee en de voorzitter omarmden het initiatief en namen tijdens een kerkenraadsvergadering de tijd om te bekijken hoe leuk en sfeer vol de crèche ruimte was geworden.

Hut

We zijn inmiddels een halfjaar verder en hebben nu drie van de zes speelcafés die we hadden geprikt, achter de rug. De eerste keer kozen we het thema ‘Een hut voor iedereen’. Het idee was simpel: een eenvoudige lunch en daarna hutten bouwen in de kerkzaal. Blij dat we extra brood hadden ingekocht, want met 15 kids en 15 volwassenen was de groep groter dan verwacht. Op het pad voor de kerk werden marshmallows geroosterd. Wat opviel waren de goede gesprekken tussen ouders, en het feit dat mensen van totaal verschillende achtergronden in contact met elkaar kwamen bij iets eenvoudigs als een sjoelbak.

De invulling proberen we altijd zo eenvoudig mogelijk te houden. De derde keer, afgelopen januari, kozen we voor een spelletjescafé: bordspellen spelen in de kerkzaal. Kinderen namen hun favoriete spel mee en raakten in gesprek met oudere kerkleden die ze anders niet zouden spreken. Het is heerlijk om te zien hoe ook op gewone zondagochtenden de schuifdeur naar de crèche ruimte opengaat en er soms gespeeld wordt door tieners die anders allang naar huis zouden zijn gegaan. Op de poster waarop we het speelcafé aankondigen, staat ook de verdiepingskring vermeld waar sommige ouders naartoe gaan.

Zoals in veel dorpen staat zo ongeveer alles bij ons onder druk – maar er is ook nieuw elan en een groeiend besef dat de kerk meer is dan een gebouw. De kerkenraad organiseerde voor het eerst sinds jaren weer een kerstbrunch – dat bleek een moment waar gezinnen die gewend zijn in het speelcafé te komen, gemakkelijk bij aanhaakten. ‘Papa, onze kerk is echt een club, hè’, zei mijn dochter van tien pas, op de fiets op weg naar de kerkdienst. Het zijn kleine tekenen van een lente in onze kerk.

Nels Fahner, communicatiemedewerker bij de IZB

De brochure ‘Spelend dichterbij. Het speelcafé’ is te bestellen via impact@izb.nl of te downloaden via izb.nl/impact. Ben je op een idee gebracht en wil je daarover sparren? Neem dan contact op met onze afdeling Impact.

SCHRIJFSTER JOKE VERWEERD
VERBINDT GENERATIES IN HAAR
VERHALEN

**‘Eerlijk gezegd
vind ik ouderen
steeds leuker’**

‘Heb je jezelf eindelijk aangeleerd hoe je DigiD moet gebruiken, komt er weer een ander systeem omdat Amerika niet meer te vertrouwen is...’ Schrijfster Joke Verweerd wil er maar mee zeggen: ouderen moeten veel onrust het hoofd zien te bieden.

‘En daarom heb ik soms met deze leeftijdscategorie te doen, al die onrust – en daar zit ook veel ongeduld in – maakt hen nodeloos kwetsbaar.’ Ze nuanceert: ‘Dat geldt natuurlijk niet voor alle ouderen. Ik ken, om maar een voorbeeld te noemen, ook 80-plussers die nog volop beleggen. Iets wat je ligt, kun je nog heel lang blijven doen, daar steek je ook moeite in.’

Joke Verweerd-Speksnijder heeft iets met senioren. Ze is vaste medewerker van Lichtspoor, een door de IZB uitgegeven tijdschrift dat via kerken wordt verspreid onder ouderen. In haar eigen gemeente organiseert ze met en voor ouderen de Verhalentafel, waar herinneringen en ervaringen worden gedeeld. Het concept slaat aan, zowel bij trouwe kerkgangers als bij mensen die wat meer op afstand staan.

Joke is zelf bijna 72 en sinds 9 jaar weduwe. Ze heeft twee kinderen, een schoonzoon en twee kleinkinderen. ‘Regelmatig denk ik: wat zijn ouderen toch leuk. Eerlijk gezegd vind ik ze steeds leuker. Van jongeren en kinderen kan ik natuurlijk ook genieten, maar bij ouderen is het toch anders. Dat is ook een stukje van mijn wereld. Bij hen kan ik mezelf beter kwijt dan bij een jong persoon.’

Pakketbezorger

Een groot deel van haar publiek is ook van gevorderde leeftijd. Aan de eettafel van haar riante appartement in Capelle aan den IJssel, met een fenomenaal uitzicht naar alle kanten, vertelt ze over een lezing die ze onlangs gaf tijdens een vrouwenochtend. ‘Licht’ was het thema. Er zaten vrijwel uitsluitend 70-plussers in de zaal. Joke schiet spontaan in haar rol en vertelt alsof ze de luisteraars weer voor zich ziet. ‘Waar vinden we nog licht, hoe kun je zelf een licht zijn? Soms gewoon door donkere dingen op te ruimen. Een kast, een lade. Maar vuilnis op straat opruimen, ook al is het van een

ander, is ook een vorm van licht verspreiden. Je moet het willen zien.'

De voorbeelden waarmee ze haar boodschap ondersteunt, zijn voor iedereen herkenbaar. 'Een beetje licht verspreiden doe je al door een pakje aan te nemen voor je buurman die niet thuis is. En je denkt eraan om de pakketbezorger een volgende keer een blikje frisdrank te geven.'

Joke Verweerd is vaste medewerker van Lichtspoor; om het andere nummer levert ze een kort verhaal. Dat is op schrijfgebied haar favoriete vorm. Ze heeft ook een tiental romans op haar naam staan, maar haalt de laatste tijd vooral voldoening uit korte verhalen. 'Het ene kun je vergelijken met een film, het andere met een

“

Vuilnis opruimen is ook een vorm van licht verspreiden.”

foto. Bij een roman zit je twee jaar aan hetzelfde onderwerp vast, je krijgt tien ideeën en uiteindelijk blijft er één over. Een uitputtingsslag. Bij een verhaal verzijn ik iets en al schrijvend bedenik ik hoe de hoofdpersoon zal reageren. Elk verhaal moet verrassen, verwonderen, ook mijzelf.'

Haar uitgangspunt is begrip. 'Wetenschap geeft kennis, verhalen brengen begrip.' Begrip voor mensen die heel anders in het leven staan. Voor mensen die je zomaar onderweg tegenkomt. 'Soms zit ik in de metro zomaar zachtjes te bidden voor iemand die ik zie. Pas nog, een jonge vrouw aan de andere kant van het gangpad die constant op haar telefoon zat, en zo zat te trillen. Dan denk ik: wat maak jij allemaal mee?'

Ze probeert in haar verhalen meerdere generaties met elkaar te verbinden. 'Ouders en kinderen, die laat ik zoveel mogelijk op elkaar lijken, of juist helemaal niet.' Ze heeft altijd wat krantenknipsels achter de hand waar ze inspiratie aan ontleent. Maar het blijft fictie. Blijkbaar realistisch genoeg, want als ze een zelfgeschreven verhaal voorleest, bij voorbeeld ter afsluiting van de Verhalentafel, gebeurt het regelmatig dat na afloop iemand naar haar toekomt en haar toevertrouwt: 'Mijn nicht heeft precies hetzelfde meegemaakt...!'

Zondagse jurk

De Verhalentafel in de Hoeksteen in Capelle aan den IJssel draait nu voor het tweede seizoen. De deelnemers delen hun herinneringen aan bijvoorbeeld hun schooltijd, hun plek in het gezin. Joke spreekt zelf een uitnodiging in die wordt uitgezonden via de regionale omroep. Ze laat via haar telefoon een geluidsfragment horen waarin ze het thema aankondigt voor de eerstvolgende bijeenkomst: kleding van vroeger. 'Afdankertjes of splinternieuw? Zondagse jurk of verweerde pet? Kwam de huisnaaister langs om kragen te keren?'

Zo'n tekst wordt door een breed publiek opgepikt. 'Ik kan erg genieten als ik dan een vrouw uit onze gemeente zie binnenkomen met een buurvrouw die niet van de kerk is. De ene een statig dametje, de andere een type met nog wat flowerpower – heerlijk, je mag gewoon jezelf zijn! Hier kan de kerk trouwens een goed figuur slaan. Een voorbeeld: het gaat over je opvoeding, het zingen van psalmen en liederen in de kerk. Iemand vraagt plompverloren: word je daar niet wee van, dat eindeloze zingen? Nee hoor, zegt een ander, het is juist fijn om te zingen van Gods trouw! Ik hoef daar helemaal niet te evangeliseren; dat doen de mensen onder elkaar.'

De aanwezigen krijgen zo'n vijf minuten de gelegenheid hun verhaal te vertellen. 'Als begeleider moet je de een op zijn of haar gemak stellen, de ander moet je afremmen. In alle gevallen hoop ik dat mensen worden opgetild. Dat kan doordat ze moeten lachen of ontroerd raken. Als ze maar merken dat ik hen serieus neem.'

Spaarbankboekje

'Deze maatschappij is zó vervreemdend, hun leven is zó veranderd! Stel dat je in de jaren veertig geboren bent, wat is er dan niet allemaal op de schop gegaan? De verzuiling is beëindigd, de jeugd is grotendeels de kerk uit, de automatisering is een feit en je moet mee. Heb je jezelf eindelijk aangeleerd hoe je DigiD moet gebruiken, komt er weer een ander systeem omdat Amerika niet meer te vertrouwen is. Vroeger had je zekerheden; je zocht in je

“

Soms zit ik in de metro zachtjes te bidden.”

laatje je spaarbankboekje op, je zag meteen hoeveel je had en wat je aan je kleinkinderen kon geven met Kerst.'

Oudere mensen hebben ook op geloofsgebied veel zien veranderen. 'Bijna niemand gelooft op dezelfde manier als waarmee hij of zij is opgegroeid. Natuurlijk gaat dat dan over tradities als zondagsbesteding, maar zeker niet alleen over dergelijke uiterlijkheden. Ze zijn ruimdenkender en milder geworden. Vaak zijn mensen zich daar helemaal niet van bewust, maar als we erover praten, ontdekken ze hun eigen ontwikkeling. Soms redeneren ze: o, maar dan ben ik zeker afgegleden. Ik probeer dan duidelijk te maken dat je er zo niet naar moet kijken. Het is juist een teken van groei!'

Zie www.lichtspoor.nu

In Monster hebben ze veel te delen

Hoe komt de IZB langs bij lokale gemeenten? Hervormd Monster is bijna klaar met het Focustraject dat samen met de IZB is ingezet. Hoe is het bevallen? Kan de gemeente vasthouden wat ze heeft opgebouwd? Deel 2 van de serie 'onderweg': in gesprek met trajectbegeleider Jan van Luik.

Monster ligt net achter de duinen aan de Zuid-Hollandse kust. Een vanouds christelijk dorp waar ondernemers ruim vertegenwoordigd zijn; de meeste inwoners hebben affiniteit met wat er in de kerk gebeurt. De vijf kerken in het dorp en het naburige Ter Heijde hebben goed contact met elkaar en werken samen op verschillende gebieden.

In de hervormde kerk komt een gemeenschap bij elkaar van zo'n vijfhonderd leden. Ze willen met en van elkaar leren wat het betekent om Christus na te volgen, is op de website te lezen. En ze hopen het evangelie uit te dragen in het dorp en hun directe omgeving. Al enige tijd is de hervormde gemeente actief betrokken bij zendingswerk in Frankrijk en Albanië, projecten waarbij het Focusmateriaal van de IZB wordt

gebruikt. Waarom zouden ze dat niet zelf ook gaan gebruiken?

In 2023 besluit men ermee aan de slag te gaan. Zo kan het missionaire werk verbreed worden tot iets van de hele gemeente. Het geeft het werk van de evangelisatiecommissie een brede basis. Jan van Luik is er als trajectbegeleider vanuit de IZB vanaf het begin bij betrokken. Dat er al een goed functionerende structuur van huiskringen bestaat, met maandelijks een toerustingavond voor kringleiders, helpt om soepel van start te gaan.

De actieve betrokkenheid van ds. Johan Tekelenburg – die tot eind augustus van dit jaar verbonden was aan deze gemeente – is cruciaal geweest, benadrukt Jan. Ze overleggen veel, onder andere over de vormgeving van de Focusdiensten waarin de verschillende thema's centraal staan. Jan draait ook mee in het Focusteam dat het project coördineert. 'Mijn belangrijkste taak is echter het geven van toerusting aan de kringleiders. Maar ik begeleid ook de kerkenraad, in de toepassing van Focus in het diaconaat, toerusting en pastoraat.'

Buurmaaltijd

'De opdrachten vormen een belangrijk element van het Focustraject. Soms lukken die, soms ook niet. In de kringen wordt dat goed doorgesproken. In Monster wilde men graag meer voor de wijk betekenen. Toen gemeenteleden een maaltijd hadden georganiseerd als opdracht in Focus, kregen ze de smaak te pakken. Inmiddels bieden ze maandelijks een Buurmaaltijd aan in gebouw De Haven. Gezellig samen eten, waarbij iedereen welkom is. Daar komen ook mensen die geen band met de kerk hebben. Dat in de kerk de maaltijd geopend wordt met gebed, vindt iedereen heel gewoon. En op elke eerste woensdag van de maand is er een koffieochtend: gezelligheid en kletsen, speelgoed voor de kinderen aanwezig.'

Binnenkort gaat de kerkenraad 'stevig evalueren'. Hoe gaan de besproken thema's vertaald worden naar beleid? Wat moeten ze vasthouden? Wat is kansrijk om te worden uitgebouwd? Maar vooral ook: Hoe gaan ze verder in de kringen? In januari is gestart met het laatste onderdeel. Wat komt daarna? Jan: 'De kringenstructuur gaat sowieso door. Er moet een keuze gemaakt worden qua materiaal. Wordt het weer een missionair thema?'

Als IZB hebben we de Kringwaaier ontwikkeld, waarin kringleden gestimuleerd worden om specifieke Focusonderdelen te integreren in hun kring. Denk aan onderdelen zoals 'verhalen delen' of de opdrachten onder het kopje 'in

beweging'. Een paar gemeenten hebben zelf extra Focusmateriaal ontwikkeld, dat is via onze site ook beschikbaar voor andere gemeenten. Dick Wolters en Johan Visser uit Amsterdam hebben een kringboekje geschreven onder de titel 'Gelovige burgers', over God en overheid, hoe je kunt omgaan met verschillende machten. Mogelijkheden genoeg dus.'

Jan kijkt als trajectbegeleider van IZB-Toerusting terug op een aantal mooie ontwikkelingen. Voor hem was dit een van zijn laatste Focustrajecten voor de IZB, want vanaf dit jaar richt hij zich volledig op zijn baan als docent in Middelharnis. 'Ik zal nog weleens contact hebben, maar ze kunnen het prima zonder mij. Het is een open gemeente, heel actief. Het leeft inmiddels breed dat je niet alleen kerk bent voor jezelf, maar dat je veel te delen hebt. In Monster komt het wel goed.'

IZB-Focustraject in het kort

De doelstelling van het IZB-Focustraject is een hernieuwde bezinning op de missionaire opdracht van de gemeente, vanuit een nieuwe gerichtheid op Jezus Christus. Het traject varieert in duur van een half tot twee jaar. Wil je meer weten, kijk dan eens naar deze korte video (scan de QR-code) of informeer naar de mogelijkheden via toerusting@izb.nl.

DABAR

‘Het is fantastisch om jonge mensen te zien groeien’

Afgelopen jaar startte Dabar op Camping Schippers in Nieuwvliet. Hoe doe je dat, voor het eerst Dabar organiseren? Een gesprek met campingpastor Jadita de Hullu, eigenaar Anneke De Hullu en commissielid Carolien Mostert.

Vanaf Camping Schippers, een familiecamping aan de kust van Zeeuws-Vlaanderen, loop je binnen een paar minuten naar het strand. Inmiddels staat de derde generatie aan het roer, vertelt eigenaresse Anneke de Hullu-Schippers. ‘Vanaf de jaren 60 kwamen hier de eerste kampeers. Mijn opa is met de camping begonnen en mijn oom en tante hebben hem uitgebreid tot 175 plaatsen. Daarna hebben mijn ouders het overgenomen; wij zijn verhuisd naar de camping toen ik 6 was.’

Anneke de Hullu is naast campingeigenaar ook scriba in de plaatselijke hervormde gemeente van Nieuwvliet. In de kerk hoorde ze over Dabar via haar mede-gemeentelid Carolien Mostert. ‘Iedereen stelt zichzelf weleens de vraag wat je wilt bereiken met je werk. We zitten hier dicht bij het strand. De meeste mensen komen daarvoor, maar ik wilde graag meer bieden dan alleen een mooie locatie. Via Carolien hoorde ik over Dabar. Wij richten ons niet op een christelijk publiek, in die zin zijn wij geen christelijke camping, maar ik zou mijn campinggasten wel graag iets willen meegeven.’

Carolien: ‘Ik had kort daarvoor iets op de radio gehoord over Dabar. Mijn man heeft vroeger Dabar gedaan. Toen hebben we tegen Anneke gezegd dat wij ons daar op de camping wel voor willen inzetten.’

Leerschool

Al snel raakte ook Jadita de Hullu betrokken. Zij woont in het Groningse Uithuizermeeden en heeft al 25 jaar een vakantiehuisje in de buurt. De familie van haar man, die predikant is in de Nederlandse Gereformeerde Kerken, komt uit Zeeland. 'Mijn man en ik zijn actief geweest voor het missionaire campingwerk van Evangelisatie & Recreatie, een organisatie met een vergelijkbaar doel als Dabar. Anneke is nog verre familie van mij en we kennen de Hervormde kerk hier goed. We hebben een ochtend van gedachten gewisseld over de vraag hoe je een programma in elkaar zet.' Anneke belde vervolgens naar de IZB om te vragen wat er nodig was om Dabar te starten. 'Wij werden gekoppeld aan het team van Stavenisse, die veel tips heeft gegeven.'

Hoe is het voor haar als campingeigenaar om zo'n groep tieners bezig te zien? 'Wij waren overrompeld door het aantal aanmeldingen. Uiteindelijk hadden we twaalf jongeren voor twee weken; dat was boven verwachting.'

De tieners sliepen in tipitenten, met vier personen samen. 'Dat was een hele belevenis voor ze. Ik heb gezien dat het Dabarwerk een enorme leerschool voor ze is geweest. Hoe geef je leiding aan anderen? Hoe houd je een avondsluiting? De één verwoordde een soort geloofsbelijdenis en zocht daar liedjes bij, de ander vertelde een anekdote. Het viel me op dat ze dicht bij zichzelf bleven.'

“

Een van de teamleden zei dat het geloof voor hem veel meer is gaan leven.”

Pluktuin

De eerste week hebben de tieners het thema 'Gods schepping en zorg' uitgewerkt, vertelt Jadita. 'Het poppenkastspel van Jan Klaassen werd aangepast met een regenboog. Met lego en klei konden kinderen de verhalen uitbeelden.' De tieners verzonden gebaren bij de liedjes. Er werd ook gebruikgemaakt van de pluktuin die bij de camping hoort. 'Het is ongelofelijk wat er aan talent naar voren komt als ze zelf dingen mogen verzinnen.'

Soms ontstond er een bijzonder gesprek met de campinggasten, zegt Carolien. 'Op een avond vertelden twee meiden wat een bepaalde psalm voor hen betekend had in een moeilijke periode. Er bleven een moeder met een dochter van een jaar of achttien luisteren. Zij kwamen daarna naar voren en bedankten voor het persoonlijke verhaal. Zulke ervaringen, daar doe je het voor.' Sommige mensen boekten een dagje extra omdat de kinderen het afsluitende feest met pannenkoeken niet willen missen. 'Van een andere orde, maar ook leuk.'

De Dabarcommissie heeft veel werk op de achtergrond gedaan, zoals koken, boodschappen doen, t-shirts wassen. Dat kostte veel tijd, maar

toch zet Carolien zich komend seizoen graag weer in. 'Ik hoop dat het net zo veel impact heeft als afgelopen zomer, op het team en op de gasten. Een van de teamleden zei dat het geloof voor hem veel meer is gaan leven. Na een van de avondsluitingen liepen we samen op met een gezin dat niet gelovig is. Zij vonden het bijzonder om mee te maken. We hebben nog wel een halfuur in het donker staan praten.'

Campingpastoraat

Uiteindelijk meldden drie mensen zich aan om een aantal dagen campingpastor te zijn. Terwijl het team zich op de kinderen richt, is een campingpastor een luisterend oor voor volwassenen. 'Naast de Dabartent hadden we een kleinere tent neergezet met koffie en thee', vertelt Jadita. 'Veel ouders kwamen er koffiedrinken. We hebben "gratis koffie en een praatje" op een schoolbord gezet. Ik heb ook een kruis omgehangen, zodat ik herkenbaar was.'

Ze kijkt met veel plezier terug. 'Ik krijg er heel veel energie van om over God te vertellen. Het is ook fantastisch om jonge mensen te zien groeien. Ik had een paar jongeren uit mijn eigen gemeente meegenomen. Voor mijzelf als zeventienjarige was het destijds een overweldigende ervaring om te zien hoe de Heilige Geest werkt. Het was ook mijn eerste confrontatie met radicaal ongeloof. Je groeit tijdens zo'n periode; emotioneel doet het ook veel met je.'

Komend seizoen is ze weer beschikbaar. 'Ik heb bijzondere gesprekken mogen voeren als campingpastor. Een vrouw vertelde me dat haar zoon van dertien een ernstig ongeluk had gehad. Ik was blij dat ze haar hart bij mij kon luchten. Het is bijzonder dat je de diepte in kunt gaan bij mensen die je voor het eerst ziet. Mensen komen tot stilstand op de camping. Ze gaan nadenken: hoe was mijn leven in het afgelopen jaar?'

Anneke, ten slotte, kijkt met vertrouwen uit naar het tweede seizoen. 'Er was bij ons een jongetje wiens vader niet meer naar de kerk ging. Hij was hele dagen in de Dabartent te vinden. Hij wilde volgend jaar graag terug. Met het oog op deze kinderen wil ik graag een verbintenis voor de langere termijn aangaan. Ik vond wat dat betreft het eerste seizoen bemoedigend. Het leek wel vanzelf te gaan, ook al is het veel werk. Dat zie ik als het werk van de Geest.'

Wil je weten op welke plaatsen komende zomer Dabar georganiseerd wordt? Kijk voor campings op: www.izb.nl/dabar.

Bidden op het toilet

In elke levensfase doe je ervaringen op die bijdragen aan je vorming. Dat geldt zowel je vaardigheden als je persoonlijkheid. Meer dan dertig jaar heb ik me beziggehouden met het uitgeven van boeken, liedbundels en tijdschriften. Zodoende was ik actief in het domein van kerk en christendom; mijn inzet voor het seniorenblad Lichtspoor heeft ook te maken met dat deel van mijn beroepsverleden.

Daarvóór ben ik werkzaam geweest in de accountancy en het onderwijs. Uit die laatste periode herinner ik mij twee voorvallen.

Ik werkte achtereenvolgens op twee scholengemeenschappen; in totaal tien jaar. Het gaat nu om de periode in Vlaardingen. Plaats van handeling: een grote christelijke scholengemeenschap voor beroepsonderwijs, met een breed toelatingsbeleid. Docenten werden verondersteld de dag te openen met gebed en Bijbellesing, afgerond met een stukje toelichting uit een soort dagboek.

En tussen de middag, zo luidde het voorschrift, moest je de leerlingen de gelegenheid geven te bidden voor hun eten. Bij het einde van de

laatste les van de dag diende er, dat was althans het streven, een gebed te worden uitgesproken.

Open kaart

We hebben het over de jaren 1978 – 1985. Het was (achteraf gezien) de periode van de praktische secularisatie van het christendom. Steeds meer collega's lieten de afspraken voor wat ze waren. Dat was een publiek geheim. De directie bepleitte handhaving, maar zonder zware druk. Alles bij elkaar maakte dat het invullen van deze inhoudelijke momenten niet eenvoudiger. Inmiddels hadden we een groepje van zes, zeven docenten gevormd die de situatie onderling bespreekbaar maakten. We meldden ons ook bij de directie. Geen oppositie, maar verbondenheid en open kaart.

Dankbaar waren we voor de opdracht van de directie om ieder jaar als groep de jaarsluiting te verzorgen. Een meer evangelische collega leerde mij toen dat je niet zo moet hangen aan zowel het bidden als het danken. Dank en bid in één gebed. Dat is een praktijk die ik nog steeds volg als ik een gezelschap ben waar bidden en danken vreemd zijn. Leef een dankend bestaan. Een goede les. De vorm moet dienstbaar zijn aan de inhoud. Dat uitgangspunt heeft aan betekenis gewonnen. En voel je daarin ook vrij. Maar laat wel blijken waar je hart ligt.

Ik herinner me ook nog een kwetsbaardere ervaring. Het zal zo'n week of drie na de start van het nieuwe schooljaar zijn geweest. Ik werkte voornamelijk in de bovenbouw, maar had ook één eerste klas. Opeens stond er in de pauze (het was op dinsdag) een reformatorische moeder aan mijn tafel. Geagiteerd wierp zij mij voor de voeten dat haar zoon elke dag op het toilet moest bidden voor zijn eten. En dat was de schuld van de school. Haar zoon stond er bedremmeld bij. Bij mij had hij dat probleem niet, maar bij de andere docenten wel.

Zelfstandigheid

Ik heb deze mevrouw gevraagd terug te komen aan het einde van de middag. Dat gaf mij in ieder geval ook tijd om na te denken. Ik heb niet ontkend dat de publieke sporen van het christelijk geloof op deze scholengemeenschap

schaarser werden en dat ook het aantal docenten die die sporen nog wilden naleven, inderdaad daalde. Eerlijkheid en openheid dienden de zaak. Ik heb haar tegelijk gevraagd te reflecteren op haar reactie naar mij. Moet een leerling op het middelbaar beroepsonderwijs niet meer toegerust worden richting zelfstandigheid en karakter? De wereld waarin deze jongen leefde was tot de overstap naar deze school gesloten en beschermend geweest, zo bleek ook uit het gezinsklimaat.

Mijn welgemeende raad aan de bezorgde en verontwaardigde moeder: rust uw zoon toe in plaats van hem zijn gedrag te verwijten. Kom uit uw eigen schulp.

De jongen verloor na enige tijd zijn verlegenheid. Kreeg ook vrienden op school, waarbij hij ontdekte dat sommigen toch een band met Bijbel en kerk hadden, ook al pasten zij zich gemakkelijker aan de nieuwe situatie aan.

En ik heb nooit enige drang gevoeld om naar het toen opkomend reformatorisch onderwijs over te stappen. De tijden veranderen, maar deze opdracht verandert niet.

Nico de Waal, voorzitter redactie Lichtspoor

HELP NIEUWE TAAL TE VINDEN OM OUDE WOORDEN DOOR TE GEVEN

Hoe kan het evangelie antwoorden geven op de vragen van vandaag? De vragen van je kind, je kleindochter, je buur en je collega. Veel gelovigen zoeken net als jij naar woorden die landen. IZB rust predikanten, gemeenten en gelovigen toe om het goede nieuws in de taal van vandaag te spreken. We helpen luisteren, oefenen en spreken: van kansel tot keukentafel en van pioniersplek tot podcast. Doneer aan de IZB en help mee door te geven.

izb.nl/helpdoortegeven

NACHTLICHT

'Ik beperk me tot de boeken waar ik écht blij van word'

'In ons vorige huis had ik een grote op maat gemaakte boekenkast. Boeken wegdoen, dat leek me het moeilijkst van verhuizen.' Niet zomaar verhuizen: Jonneke Bodzinga-Zwarts (39) betrok drie jaar geleden met haar man Justin en hun kinderen Emma (nu 7) en Finn (5) een tiny house in Amersfoort.

De zorgen op boekengebied bleken niet terecht. 'Veel klassiekers stonden daar maar te staan. Nu beperk ik me tot de boeken waar ik écht blij van word. Overigens, op ruimte voor kinderboeken bespaar ik niet.' Het concept tiny house in haar woorden: 'Weliswaar klein, maar je maakt ruimte voor wat je echt belangrijk vindt. Meer ruimte voor het gezin, meer ruimte buiten – we voelen ons heel gezegend.'

Jonneke versterkt sinds 2025 de IZB-gelederen als medewerker receptie en administratie. Ze werkte na haar HBOV-studie een tijd in de verpleging. 'Maar ik zag dat er zoveel misging, ik wilde bijdragen aan een betere wereld.'

Kleine stapjes

Duurzaamheid is Jonnekes middle name. Van Marieke Eyskoot, expert op het gebied van duurzame lifestyle, leert ze veel. 'Het gaat in kleine stapjes. Wanneer iets haalbaar is, gaat het veel natuurlijker.' Ook veel boeken die ze leest (en enthousiast uitleent) hebben groen en duurzaam leven als thema. Zoals 'Niks nieuws' van Saskia Sampimon-Versneij. 'Ze geeft veel tips, zonder betweterig te zijn.' In dezelfde categorie: 'De verborgen impact' van Babette Porcelijn. 'Goed om te lezen, ook gewoon om te hebben en af en toe in te bladeren.'

Opruimen en ontspullen doet ze graag, en daarom sprak 'Let niet op de rommel' van Henk Plenter

haar aan. 'Hij werkte bij de GGD in Amsterdam en beschrijft wat hij zoal aantrof, met gruwelijk gore details. Maar hij laat mensen in hun waarde!'

Jonneke leest bij voorkeur in bed, maar 'ook vaker op de bank, nu de kinderen iets ouder worden. Dan zeg ik: dit half uurtje is voor mij.' Op dit moment is ze onder meer bezig in 'De liturgie van het alledaagse' van Tish Warren en 'Durf moedig te zijn', van Mariann Budde, de bisschop die Trump onbevreesd aansprak. 'Ik heb het aangedragen voor de Bijbelkring van onze kerk.'

Als ruimte in huis beperkt is, is de e-reader natuurlijk ideaal. 'Die gebruik ik, maar daarnaast ook papieren boeken hoor.' Het zal niemand verbazen dat ze daarbij vooral de tweedehandsmarkt afstruint. Tot haar vreugde vond ze in een kringloopwinkel onlangs een nog ontbrekende titel van haar verzameling Agatha Christies.

Botswana

En waar ze in haar tiny-kast ook plaats voor maakt zijn delen van haar lievelingsserie (nu bijna compleet, deels via Marktplaats) 'Het beste dames detectivebureau' van Alexander McCall Smith. 'Ze gaan over Precious Ramotswa, een traditioneel gebouwde dame in Botswana, die op heerlijk vrouwelijke wijze veel zaken oplost en je tegelijk een leuk inkijkje geeft in het Afrikaanse leven en de filosofie.'

GERT KARDOL OVER MISSIE

‘Ons motto is: deel je leven, dus ook het geloof’

In de trein, de supermarkt, zomaar ergens in het dorp – Gert Kardol (59), hoofd Financiën en Bedrijfsvoering bij de IZB, maakt graag een praatje met bekenden en onbekenden. Over alledaagse dingen, of over de preek van zondag. ‘Het is niet vanzelfsprekend dat iemand de tijd en de ruimte neemt. Dat is al bijna een cadeautje op zich.’

Het kantoor is drukbezet vandaag; voor een rustig gesprek over Gerts drijfveren lopen we de stad in. Hij trekt de deur dicht en laat zijn blik met welgevallen over het zeventiende-eeuwse pand gaan dat nu nog de werkplek is van de IZB. Pakhuis de Hoop, een rijksmonument in de Amersfoortse binnenstad. Gert wijst op wat kale plekje die de rode luiken ontsieren. ‘Anderhalf jaar geleden geschilderd, en kijk nu eens.’ Het is geen verwijt richting de schilders. ‘Luiken zijn nu eenmaal kwetsbaar.’ In mei vindt de verhuizing plaats naar Zeist, waar de IZB met zusterorganisatie GZB het ‘Huis van Zending’ betreft. Als een van de eindverantwoordelijken steekt Gert heel wat uren in het project. ‘Ik krijg er energie van! Prachtig dat we deze stap zetten. Dat we naar de gemeenten uitstralen: we zijn geroepen om gezonden te worden.’

Gert en zijn vrouw Anneke zijn onlangs opnieuw opa en oma geworden. Dat vergt enige uitleg, want hun huwelijk bleef kinderloos. In de loop van de jaren hebben ze hun hart en huis echter opengesteld voor heel wat jongeren die in de knel zaten. Die hebben een tijd(je) gewoond in de ‘Loofhut’, een kamer boven de garage van hun huis in Ermelo. Regelmatig wordt er tijdens zo’n traject een hechte band gesmeed, die ook blijft als de jongeren in kwestie zelf een gezin stichten. Vandaar het grootouderschap.

Pendule

‘Er ontstaat iets van chemie, het is geen verdienste maar we ervaren het gewoon.’ Een jonge vrouw kreeg twee jaar geleden onderdak in huize Kardol; inmiddels woont ze zelfstandig. Ze was niet bekend met de Bijbel en ontdekte dat die voor haar gastouders juist richtinggevend is. Dat leidde regelmatig tot diepgravende gesprekken aan tafel. ‘Ook door haar zijn we ons er meer van bewust geworden: een groot

deel van onze samenleving leeft gewoon ver van God verwijderd en kent niet meer de voor ons zo bekende verhalen uit de Bijbel.’

Na zo’n intensieve periode is het goed om even pauze te nemen. ‘Dan genieten we er ook weer van om met z’n tweetjes te eten.’ Want je privacy kan soms onder druk komen te staan. Maar die leveren Gert en Anneke met liefde in. ‘De pay-off van de IZB is “Deel je geloof”. Ons motto is “Deel je leven”, dus ook het geloof. Ik zie het gereformeerde belijden als een soort pendule. God heeft ons talenten gegeven, een hart voor jongeren. Dan is het ook weer onze keuze om er iets mee te doen.’

Dat werkt natuurlijk alleen als je er samen voor gaat. En dat zit wel goed. ‘Ik ben meer een prater, Anneke is degene die letterlijk de armen om iemand heen slaat.’

Onemanshow

Gert Kardol werd geboren in Barneveld, als jongste van acht. Het gezin was hervormd, ‘maar we gingen niet traditioneel elke zondag twee keer naar de kerk.’ Als tiener kwam hij wat op afstand van kerk en geloof te staan; toen hij op de Hogere Landbouwschool in Dronten zat, hield hij catechisatie en clubs voor gezien. Via het open jeugdwerk haakte hij weer aan.

Toen leerde hij Anneke kennen, afkomstig uit 's Heerenbroek (een dorp tussen Kampen en Zwolle). Samen volgden ze belijdeniscatechisatie in Rijssen. Ze vonden het nogal een onemanshow. 'We hebben de dominee gevraagd: waarom is er niet wat meer interactie? Daar was hij ook voor, maar "dat zijn ze hier niet gewend". De volgende keer werden de tafeltjes in groepjes gezet, en kon er worden gediscussieerd. Als je iets durft te delen, kan dat een mooie uitwerking hebben.'

Na een periode in de agrarische sector gewerkt te hebben werd Gert directeur bedrijfsvoering bij de HGJB. Die plek verruilde hij voor een baan bij het Leger des Heils. 'Vanuit loopbaanperspectief

gezien geen logische keuze; familieomstandigheden vormden de aanleiding.' De nieuwe werkomgeving was een leerschool voor zijn geloofsontwikkeling. 'Ik ben daar de mens in de mens gaan zien. Uiteindelijk is iedereen, hoe groot de puinhoop ook is die je ervan maakt, een kind van God. Ik krijg weleens het verwijt dat ik het te veel opneem voor de dader. Maar je moet proberen te beseffen welke ellende eraan vooraf kan zijn gegaan. Neem die man die eind vorig jaar als spookrijder een botsing veroorzaakte, nadat hij twee kinderen had neergestoken. Ook hij is door God geliefd.' Het was wel een overgang van de HGJB naar het Leger. 'Wat gaaf, dacht ik, collega's uit allerlei kerkelijke stromingen! Van baptist tot

rooms-katholiek. Net als hier hadden we een wekelijks meditatie moment. Wanneer er op het laatste moment een gat gevuld moest worden, werd er vaak naar mij gekeken of naar mijn katholieke collega. Die had een bundel met vaste teksten en gebeden paraat, en ik bedacht waar de preek van de afgelopen zondag over ging en deelde daar iets over. Totaal verschillende manieren van geloofsbeleving, maar allebei hadden we de Here Jezus van harte lief! Steeds weer de vraag: hoe kunnen wij iets laten zien van wat Jezus laat zien in ons leven? Wij zijn zijn representanten.'

Bijna vier jaar geleden maakte Gert de overstap naar de IZB. Wat hij hier geleerd heeft op geloofsgebied, zou hij als volgt willen samenvatten: 'Ik ben meer gaan zien waar missionaire kansen liggen. En missionair zijn zit vaak in het eenvoudige, in zomaar een ontmoeting, in beschikbaar zijn.' Indelingen als links/rechts zijn niet aan hem besteed. Ook in zijn rol als voorzitter van de wijkkerkenraad blijft hij daar ver bij vandaan. 'Daar moet de discussie niet over gaan, dat past niet bij het evangelie. Ik probeer Jezus te volgen, en niet op een farizeïsche manier.'

Schouders

Als hij zijn eigen geloofsontwikkeling overziet, kan hij zeggen dat twee Henken bepalend zijn geweest: Henk Binnendijk en Henk van Reenen. De eerste bekend bij een breed publiek, de ander directeur van een transportbedrijf uit Barneveld. 'Trouw in de kerk, een Bijbelse levenswandel, principieel in het zakenleven – ook als dat financieel nadelig was. Dat zijn de schouders waarop ik heb gestaan. Ik zeg tegen

“

Bij het Leger des Heils ben ik de mens in de mens gaan zien.”

jongeren vaak dat ze zich twee dingen moeten afvragen: op wiens schouders sta ik én voor wie mag ik op mijn beurt een paar schouders zijn?'

Als Gert niet bezig is voor werk of kerk, mag hij graag klussen. 'Geef mij een klushuis en ik ga volle bak aan de slag.' Ontspannen in de natuur gaat hem ook goed af. De komende zomervakantie zal hij met Anneke doorbrengen in Schotland. 'Ik verheug me nu al op een versgebakken en vers gevangen visje bij het ontbijt. Een full Scottish breakfast natuurlijk.'

Hij wil ook nog iets opbiechten. 'Ik ben niet zo van de feitjes uit de Bijbel. Vraag mij niet naar namen van Oudtestamentische koningen of zo. Bij een christelijke pubquiz moet je mij niet in je team hebben, dan eindigen we gegarandeerd onderaan.'

Ledenvergadering GZB, HGJB en IZB

Op donderdag 4 juni 2025 hopen de GZB, HGJB en IZB hun Algemene Ledenvergaderingen te houden in De Schakel te Nijkerk. Aansluitend volgt een programma door Gert-Jan Segers over het thema 'De derde weg'.

17.00 uur	Maaltijd
18.15 uur	Algemene Ledenvergadering
19.45 uur	Programma over het thema 'De derde weg' door Gert-Jan Segers
21.20 uur	Afsluiting

Aanmelden voor de avond kan via info@izb.nl. De vergaderstukken voor de Algemene Vergadering zijn ruim voor 4 juni op de website van de IZB te vinden.

De derde weg

Ben je voor of tegen? Behoudend of progressief? In allerlei toonaarden worden dergelijke vragen tegenwoordig gesteld. We leggen elkaar – binnen en buiten de kerk – langs onze eigen meetlatten, die de tegenstellingen benadrukken. Echt gesprek hierover is moeilijk. Vaak worden de tegenstellingen alleen maar groter.

Is er een manier om dit patroon te doorbreken - een derde weg? Daarover spreekt Gert-Jan Segers, voormalig fractievoorzitter van de ChristenUnie in de Tweede Kamer.

Colofon

Tijding is een gratis uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland. De IZB is actief binnen de Protestantse Kerk in Nederland en stimuleert, adviseert en ondersteunt gemeenten en gemeenteleden bij missionair werk. Meer info: www.izb.nl
Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

Adres

Breestraat 59-61, 3811 BH Amersfoort
Tel. (033) 461 19 49, e-mail: info@izb.nl

Redactie

Afdeling Communicatie IZB:
Michaël Boon, Anneke Verhoeven, Nels Fahner
en Marieke Verkaik (secretariaat)

Opmaak

Ivar van Loen, www.ivarontwerpt.nl

Coverfoto

Sjaak Boot

Bankgegevens

IBAN: NL 26 RABO 0302 2061 91
BIC: RABONL2U

Steun zending in Nederland

De IZB is voor een groot deel afhankelijk van giften. Uw steun is daarom hard nodig! Regel uw gift gemakkelijk via www.izb.nl of bel naar (033) 461 19 49.